

САДРЖАЈ

1. УВОД

Прве значајне експерименте учинио је 1807. Британац Томас Јанг са титрирајућом угађалицом , која је на свом крају имала шиљак за регистровање звучних титрања на ротирајући ваљак. Француз Леон Скот записивао је звук 1857. на уређају који се звао АУТОФОНОГРАФ. Звук је улазио у левак, на дну левка се налазила мембрана , а на њу је била спојена игла која је гребала зачађену површину ваљка , те је регистровала звук. Француска академија науке званично је признала патент Карлоса Кроса са описом целокупног процеса снимања и репродукције звука , ПАЛЕОФОН , код којег се стварају трагови на зачађеној површини због титрања мембране. Титраји су се уписивали бочно , а добијени трагови су се пресликавали на челичну или бакарну плочу. Код репродукције добијени трагови су изазвали исто осциловање мембране као и при уписивању. Томас А. Едисон 24.децембра 1877. је патентирао уређај за снимање и репродукцију звука ФОНОГРАФ. Звук се урезивао на ротирајући ваљак обложен коситреном фолијом. Кристофер Бел и Чарлс С. Тајнер су патентирали 1885. у Вашингтону уређај за снимање и репродукцију звука , ГРАМОФОН. Битна промена у односу на Едисонов фонограф је била у томе да је картонски ваљак био превучен слојем воска. Године 1888. Едисон израђује фонограф са потпуно воштаним ваљком , вертикалним урезивањем и погоном на батеријски електромотор. Емил Берлинер у Френклиновом институту у Филаделфији приказује уређај за репродукцију звука на плоче са ручним погоном за кућну забаву. Назвао га је грамофон. Употребљивао је цинковану плочу пресвучену воском. Предвидео је копирање бакарних матрица од цинковане плоче помоћу галванопластичког процеса. Те матрице су служиле као алат за пресовање плоча. Прве плоче су биле пречника 125 мм са снимком на једној страни. Репродукција је трајала један минут. Плоче су се израђивале од тврде гуме или вулканита , а репродуковале су се са 70 обртаја у минути. До 1903. пречник плоче се мењао, а исто тако и трајање. Од 175 мм (2 минута), 250 мм (3 минута) и 300 мм (4,5 минута). Године 1905. "ОДЕОН" приказује на Лепизијском сајму прву двострану снимљену плочу. Након годину дана појавили су се уређаји са рогом уграђеним у кутију , па је звук излазио испод грамофона. Године 1919. и 1920. започињу у Великој Британији и Америци експерименти са електричним снимањем на плоче , а 1925. "КОЛУМБИЈА" и "ВИКТОР" избацују на тржиште прве плоче снимљене електричним поступком.

Истовремено се појављују и први електрични грамофони. Брзина се устаљује на 78 обртаја у минути , а пречник плоче на 250 и 300 мм. РЦА издаје 1931. прву експерименталну дугосвирајућу плочу , а 1933. Ален Довер Блумеин у ЕМИ у Лондону завршио је експерименте са стереофонском техником снимања на плоче. Тај патент се почео примењивати тек 25 година касније. "КОЛУМБИЈА" издаје прве винилне дугосвирајуће плоче 1948. Програм од 23 минуте урезивао се у микро бразду, а плоча се репродуковала са 33 1/3 обртаја у минути. Годину дана касније РЦА издаје плоче пречника 175 мм са 45 обртаја у минути. Прве стереофонске плоче појавиле су се 1957. у издању америчке фирме "АУДИО ФИДЕЛИТИ", а израдила их је фирма "ВЕСТЕРН ЕЛЕКТРОНИК". Тако је био реализован Блумлеинов патент. Заједно са стерео плочама на тржиште су изашли одговарајући уређаји за репродукцију. Прве квадрофонијске плоче су се појавиле 1971. у САД, а годину дана касније у Европи.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com